

SXEDIO.76L

2.5.1931: Ο ΚΥΒΕΡΝΗΤΗΣ ΚΑΤΑΘΕΤΕΙ ΕΑΦΝΙΚΑ ΣΤΟ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΓΙΑ ΝΕΟΥΣ ΔΑΣΜΟΥΣ. ΤΟ ΔΑΣΜΟΛΟΓΙΟ ΑΠΟΡΡΙΠΤΕΤΑΙ ΜΕ **11** ΨΗΦΟΥΣ ΚΑΤΑ ΚΑΙ ΕΝΝΕΑ ΥΠΕΡ. ΟΙ ΤΟΥΡΚΟΙ ΑΠΕΧΟΥΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΨΗΦΟΦΟΡΙΑ

Μέσα στην οικονομική κρίση που μάστιζε τον τόπο και τις πιέσεις από τους Κυπρίους προς την Κυβέρνηση για οικονομική περισυλλογή, ο Κυβερνήτης Σερ Ρόναλντ Στορρς έρριψε τη βόμβα του: Παρουσίασε στο Νομοθετικό Συμβούλιο στα τέλη Απριλίου **1931** νομοσχέδιο με το οποίο προβλεπόταν η επιβολή νέων δασμών.

Ο Κυβερνήτης παρουσίασε το Νομοσχέδιο σαν προσπάθεια να σταθεροποιηθούν οι πρόσοδοι του κράτους από τους τελωνειακούς δασμούς γιατί όπως εξήγησε ο Αρχιτελώνης στο Νομοθετικό Συμβούλιο, λόγω του εκπεσμού των τιμών των εμπορευμάτων τα έσοδα από το τελωνείο ελαττώντο και όσα προϋπολογίστηκε δεν θα εισπράττονταν.

Όμως ο Αρχιτελώνης παραδέχθηκε ότι θα αυξάνονταν οι πρόσοδοι κατά **4,000** λίρες ενώ σε ορισμένα προϊόντα η αύξηση θα έφθανε μέχρι και το **50%**.

Κατά τη συζήτηση που ακολούθησε ένας τουλάχιστον Τούρκος βουλευτής, ο Μισιρλής εφέντης και οι Έλληνες βουλευτές τάχθηκαν εναντίον του Νομοσχεδίου και επέκριναν την Κυβέρνηση ότι αντί να προβαίνει σε περισυλλογή ζητούσε την ψήφο τους για νέους δασμούς.

Σαν τέθηκε, ωστόσο σε ψηφοφορία το νέο Δασμολόγιο απορρίφθηκε μόνο από τους **11** Έλληνες βουλευτές.

Οι Τούρκοι δεν παρέστησαν στη συνεδρία κι έτσι αυτή τη φορά ούτε η νικώσα ψήφος του Κυβερνήτη δεν μπορούσε να προσφέρει πολλά, γιατί οι ψήφοι των εννέα επισήμων μελών του Νομοθετικού δεν μπορούσαν με κανένα τρόπο να ισοσκελισθούν με τις **11** των

Ελλήνων.

Η συζήτηση άρχισε με δήλωση του Αρχιτελώνη σύμφωνα με τα πρακτικά που δημοσίευσε η εφημερίδα "Ελευθερία" στις 2 Μαΐου 1931:

ΑΡΧΙΤΕΛΩΝΗΣ: Ο πρώτος σκοπός του νομοσχεδίου είναι να σταθεροποιήσει τας προσόδους των τελωνειακών δασμών. Λόγω του εκπεσμού των τιμών των εμπορευμάτων αι τελωνειακάί πρόσοδοι ελαττώνται και φοβούμαι ότι αι προϋπολογισθείσαι πρόσοδοι δεν θα πραγματοποιηθούν. Το παρόν νομοσχέδιον θα μετατρέψη το **ad valorem** εις **specific** επί πλείστων ειδών. Η μετατροπή αύτη βασίζεται επί των μέσων προσόδων των ετών 1929 και 1930 ήτοι ενός ευτυχούς και ενός δυστυχούς έτους. Τα προτεινόμενα ποσοστά θα είναι χαμηλότερα των του 1929, αλλ' υψηλότερα των του 1930 εν συγκρίσει προς τας νυν ισχύουσας τιμάς. Το Νομοσχέδιον δεν σκοπεύει να επιβάλει φορολογίαν, αλλά να επαναφέρει αυτήν εις το σημείον ευρίσκετο προηγουμένως και να μην σταθεροποιήσει. Και επειδή οι φόροι της Κυβερνήσεως είναι έμμεσοι επιζητείται η σταθεροποίησις των ούτως ώστε ούτοι να μη κυμαίνωνται. Τα ποσά ταύτα θα αυξήσωσι τας προσόδους κατά 4,000 λίρας επί τη βάσει των σημερινών τιμών.

Τούτο δεν σημαίνει ότι η φορολογία θα αυξηθή εκτός εάν αυξηθή η εισαγωγή εμπορευμάτων οπότε εν πάση περιπτώσει θα ηυξάνοντο αι πρόσοδοι, εν πάση περιπτώσει, δεν θα φθάση η αύξησις ούτε το ποσόν το οποίον εισπράττετο κατά το 1928. Υπάρχει πραγματικώς ελάττωσις της φορολογίας λόγω της ελαττώσεως των τιμών των εμπορευμάτων, αλλ' είναι βέβαιον ότι αν εξακολουθήσουν τα αυτά ποσοστημόρια, η φορολογία θα είναι ακόμη μικροτέρα. Διά των ποσοστών αυτών δεν δημιουργείται επιβάρυνσις εις τον καταταναλωτήν, αλλ' απλώς αι πρόσοδοι θα σταθεροποιηθώσι, θα δώσω εν παράδειγμα: Η τιμή της ζαχάρεως πριν ήτο 4 γρόσια και 2 γρόσια δασμός, ήτοι το όλον 6 γρόσια. Σήμερον η αξία της ζαχάρεως είναι 2 γρόσια και δύο γρόσια δασμός το όλον 4 γρόσια. Ούτως

ο καταναλωτής κερδίζει 2 γρόσια ενώ το τελωνείο δεν ζημιώνει εάν όμως διατηρείτο το **ad valoren** θα εζημιούτο το τελωνείο κατά **50%**.

Αι πραγματικά αυξήσεις είναι αι εξής

1). Πυρίτις ης η φορολογία ηυξήθη κατά **50%**, αλλ' υπάρχει και αύξησις της αυτοκρατορικής προτιμήσεως, ούτως ώστε ο καταναλωτής θα δύναται να την αγοράζη με μικράν μόνον διαφοράν επί πλέον.

2). Τσιμέντα από **4 1/2** γρ. εις **7** γρ. και τούτο διά ταμειακούς σκοπούς προς αύξησιν των προσόδων.

3). Σαπούνι από **2** γρ εις **4** γρ επί τω σκοπώ και αυξήσεως των προσόδων και προστασίας της εγχωρίου βιομηχανίας.

4). Επί των φαρμάκων **15%** δασμός με προτίμησιν διά την αυτοκρατορίαν κατά το **1/3**. Αι αυξήσεις αύται γίνονται διά να καταστή δυνατή η κατάργησις του δασμού επί των κενών σάκκων και των κιβωτίων διά φρούτα. Τούτο θα ωφελήση τον γεωργόν, τον οπωροπαραγωγόν και την βιομηχανίαν του γύψου ης η θέσις είναι πολύ κακή. Αι ελαττώσεις αύται θα ισοσκελίσουν περίπου τας αυξήσεις.

Εγένετο εξαίρεσις ως προς την φορολογίαν **ad valoren** διά τα υποδήματα και τούτο διά να προστατεύση την εγχώριον βιοτεχνίαν και ανταποκριθή προς τας απόψεις του εντίμου μέλους Δυτικής Λάρνακος.

Εδέχθην παράπονα ότι ο περί των πανικών δασμός δεν ήτο δίκαιος και οφείλω να ομολογήσω ότι έχω δυσκολίαν εις την κατανομήν του αφαιρετέου ποσού. Εν τούτοις είμαι διατεθειμένος να αναθεωρήσω την σχετική φορολογίαν. Αντιλαμβάνομαι ότι οι έμποροι θέλουν να αυξηθή ο δασμός επί των νημάτων διά να προστατευθή η εγχώριος βιομηχανία. Επειδή δε τα προστατευτικά τέλη τείνουν να ελαττώσουν την εισαγωγήν, δεν προβλέπεται ότι θα προκύψη οιαδήποτε πρόσοδος εκ τούτου. Ο εισαγωγικός δασμός επί του καπνού αυξάνεται κατά **1** γραμμάριο την οκάν. Τούτο γίνεται διά να καταστήση δυνατήν την κατάργησιν του **1** σελ κατ' οκάν επί του επιτοπίου καπνού και τούτο διά να προστατεύση την εγχώριον καπνοκαλλιέργειαν.

Εν τέλει διά να καταπολεμήσωμεν τους δολίους εισαγωγείς ελήφθη πρόνοια καθιστώσα κολάσιμον πράξιν την τήρησιν κενών τιμολογίων. Επίσης πρόνοια λαμβάνεται όπως ταύτα υπογράφονται και σφραγίζονται. Εις τον πίνακα των εξαιρέσεων υπάρχουν δύο νέα είδη, πλην των σάκκων και των κενών κιβωτίων, διά τα φρούτα ήτοι η κινίνη και είδη διά την μόρφωσιν των τυφλών και τούτο διά σκοπούς προφανείς. Επειδή ωρισμένα είδη του δασμολογίου θα είμαι διατεθειμένος να ακούσω τας απόψεις των εντίμων μελών και να τας ικανοποιήσω κατά το δυνατόν.

ΚΥΒΕΡΝΗΤΗΣ: Εχω εν επί πλέον είδος να προσθέσω εις τον κατάλογον των εξαιρέσεων, όπερ θα συζητηθή όταν το Συμβούλιον θα ευρίσκεται εν υποεπιτροπεία. Ελαβον προσωπικόν διάγγελμα εκ μέρους του κ. Βενιζέλου δι' ου με πληροφορεί ότι η Ελληνική Κυβέρνησις επιθυμεί να εγκαταστήση διαρκή έκθεσιν ελληνικών προϊόντων εις το προξενείον και να επιτρέψη και αυτή ωσαύτως την εισαγωγήν Κυπριακών προϊόντων διά τον αυτόν σκοπόν και τούτο διά να ενθαρρύνη τας εμπορικές σχέσεις των δύο χωρών. Ο σκοπός είναι απλώς προς έκθεσιν και όχι προς πώλησιν. Και θα ήθελε να πληροφορηθή αν η εισαγωγή τούτων εν Κύπρω θα ήτο απηλλαγμένη τελωνειακών δασμών. Θα ήτο εντελώς περιττόν να δηλώσω ότι η Κυβέρνησις μου θα εδέχετο ευχαρίστως τούτο, όπερ θα ήτο ωσαύτως ευπρόσδεκτον και διά την Τουρκίαν και άλλα κράτη θα ήτο προς τούτο ανάγκη νέας προσθήκης εις τον πίνακα των εξαιρέσεων δι' ων να εξαιρούνται τα εισαγόμενα υπό προξένων είδη.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ: Η πείρα των τελευταίων ετών επέβαλε την ανάγκην της επιβολής του προτεινομένου εξαγωγικού δασμού επί των κουκουλίων. Και άλλαι Κυβερνήσεις έλαβον μέτρα προς προστασίαν της βιομηχανίας ταύτης. Η Γαλλ. Κυβέρνησις εψήφισε κατά τον παρόντα μήνα **16, 500,000** φράγκα υπέρ του Μεταξουργείου υπό τον όρον ότι θα προεβλέπετο τιμή διά τα φρέσκα κουκούλια φρ. **6.40** το

κιλόν. Δέον ωσαύτως να γίνη μνεία της Ελλην. Κυβερνήσεως ήτις επίσης υπεστήριξε τα μεταξουργεία διά της επιβολής εξαγωγικού δασμού επλ των κουκουλιών και της επιβολής δασμού μεγάλου επί των εισαγομένων μεταξωτών. Ο εξαγωγικός δασμός όστις επεβάλλετο εν Ελλάδι έφθανε μέχρι **25%** αλλά προ τινος καιρού ηλαττώθη και εν τέλει κατηργήθη διά να ενθαρρύνη την εξαγωγήν του πλεονάσματος των κουκουλιών όσα δεν εχρειάζονται τα Μεταξουργεία.

Το εν Πάφω Μεταξουργείον δεν ηδυνήθη να τύχη της ανωτάτης ποσότητος ήτις είχεν ανάγκην δις υπεχρεώθη η Κυβέρνησις να επιτρέψη τη εισαγωγήν κουκουλιών άνευ φορολογίας. Τούτο δεν είναι επιθυμητόν, επειδή επηρεάζει την φήμην της κυπριακής μετάξης, αύτη αναγνωρίζεται ως μία εκ των καλλιτέρων εν τω κόσμω. Δύναται να προβοηθή ο ισχυρισμός ότι ο δασμός θα επηρεάση τας επιτοπίους τιμάς είμαι βέβαιος ότι τούτο δεν θα συμβή.

Η πείρα των τελευαίων ετών έδειξεν ότι η εξωτερική αγορά των κουκουλιών δεν είναι σταθερά και ότι ενεργείται κερδοσκοπία εις μεγάλον βαθμόν. Ο εξαγωγικός δασμός θα προστατεύση το Μεταξουργείον από τον συναγωνισμόν, ον δημιουργεί η επιχορήγησις εις τα ξένα Μεταξουργεία, αν φανή ότι θα επηρεάση τας τιμάς, η Κυβέρνησις δύναται να τον καταργήση θα επεθύμουν να συλλογισθώσιν οι ενιστάμενοι την τραγωδίαν ήτις θα επηκολούθει το κλείσιμον του Μεταξουργείου αι εργάτιδες, αίτινες χρησιμοποιούνται εις την βιομηχανίαν αυτήν θα ευρεθούν εις τα ανοικτά. Η βιομηχανία αύτη επέφερε μεγάλως λόγω της πτώσεως των τιμών και εκείνο που έχομεν ανάγκην είναι ενιαίον μέτωπον.

ΜΙΣΙΡΛΗΣ: Ηκουσα μετά προσοχής την εισήγησιν του διευθυντού των τελωνείων. Φοβούμαι όμως ότι η διά του νομοσχεδίου επιδιωκομένη δασμολογική μεταρρύθμισις θα υπερβάλη κατά πολύ το ποσόν των λ. **4,500** περί ου εγένετο λόγος, αλλ' εάν σκοπός του νομοσχεδίου είναι η σταθροποίησις των προσόδων, διατί τότε να εισπράττωνται δι' αυτού περισσότεροι

των λ. **4,500**. Επρεπε να επιδιωχθή η ελάττωσις και όχι η αύξησις των δασμών. Η Κυβέρνησις οφείλει να επιβάλη οικονομίας και όχι ν' αυξάνη την φορολογίαν. Απαντών εις τον διευθυντήν της Γεωργίας, δεν διστάζω να είπω, ότι θα δημιουργηθή μονοπώλιον, υπέρ του μεταξουργείου Πάφου. Ενίσταμαι κατά του νομοσχεδίου, διότι δεν επιθυμώ να επιβαρυνθή δι' αυτού με νέαν φορολογίαν ο λαός.

Ο κ. Ρωσσίδης ενίσταται και κατά της Β αναγνώσεως του νομοσχεδίου και κατά της παραπομπής αυτού εις υπεπιτροπήν, διότι λόγω του χρονισμού, όστις αναγκαίως θα επέλθη θα συνεχισθή η εις βάρος του λαού φορολογία του νέου δασμολογίου.

ΕΓΓΙΟΥΠ: Κηρύσσεται υπέρ του νομοσχεδίου εν τω συμφέροντι της εγχωρίου μεταξοβιομηχανίας και προτείνει την παραπομπήν αυτού εις υπεπιτροπήν.

Διακοπείσης της **8.5** μ.μ. συνεδριάσεως και επαναληφθείσης κατά την **9.15** μ.μ. έλαβε τον λόγον ο Π. Μητροπολίτης Κιτίου, ειπών περίπου τα εξής:

ΚΙΤΙΟΥ: Ενίσταμαι κατά του Νομοσχεδίου διά τους ακολούθους λόγους: Παρά της Κυβερνήσεως ηξιούμεν γενικώς οικονομίας, προτού δε επιτευχθούν αύται δεν θα επιτρέπετο εις τους αιρετούς αντιπροσώπους να παράσχουν εις την Κυβέρνησιν την ευκαιρίαν να καρπωθή τας προσόδους των ευτυχών ετών. Η Κυβέρνησις ήλλαξε το σύστημα του **19** και εισέπραξε περισσότερα κατά το **29**. Κατάρθωσε να εισπράξει περισσότερας των **300** λιρών και κατόπιν **450** χιλ. λιρών. Είναι δίκαιον αφού αι τιμαί εκπίπτουν και δεν εισπράττει πλέον όσα δαπανά, να ελαττώση τας δαπάνας και όχι να αυξάνη το ποσοστόν των δασμών. Είναι νόμος της ηθικής και της δικαιοσύνης να τιμωρήται το σφάλμα και ήλθεν η ώρα να τιμωρηθή.

Ο Διευθυντής των τωλωνείων εισηγήθη θεραπείαν διά της μεθόδου σταθεροποιήσεως των δημοσίων προσόδων. Τούτο επεδίωξε σώζων τα συμφέροντα της αυτοκρατορίας και ελαττώνων όπου ενδιαφέρονται Αγγλικαί Εταιρεία μεταξουργείων και χημικών ειδών. Παρωράθη επί πλέον ότι το διά του

νέου νομοσχεδίου εισαγόμενον δασμολογικόν σύστημα στερείται επιστημονικής εμβρυθείας. Είναι εσπευσμένον, διότι φορολογεί πλουσίους και πτωχούς εξ ίσου. Το παράδειγμα δια την ζάχαριν δεν στηρίζεται δεδομένου ότι παρά την έκπτωσιν των τιμών του είδους, ο δασμός θα εξακολουθήση παραμένων εις το ίδιον επίπεδον και καταπιέζων τον καταναλωτήν. Το σύστημα του αρχιτελώνου δύναται να αποβή βαρύτερον φορολογικώς. Τα κασμίρια και τα είδη της πολυτελείας αφίνονται αφορολόγητα και φορολογούνται τα είδη του πτωχού κοσμου, ως τα φάρμακα, τσιμέντα κλπ.

Κατ' εμέ σπουδαιότερον σημείον είναι ότι καθ' ην στιγμήν εκπίπτει η αγοραστική ικανότης του λαού είναι πιεστικόν και άδικον να αυξάνωμεν τον δασμόν. Αναφερόμενος εις τα λεχθέντα υπό του διευθυντού της Γεωργίας λέγει ότι η τοιαύτη εύνοια διά το Μεταξουργείον θ' αποβή εις βλάβην και καταναλωτών και παραγωγών. Αρκετά προστατεύεται το Μεταξουργείον τούτο. Οσα είπον εκπροσωπούν και τας γνώμας των άλλων αιρετών μελών.

ΑΠ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ: Το Νομοσχέδιον κατηρτίσθη και υπεβλήθη κατόπιν της εισηγήσεως της επιτροπείας προς ισοσκέλισιν του προϋπολογισμού. Η Κυβέρνησις δεν έδωκε σημασίαν εις ζήτημα 4-5 χιλ. λιρών. Η επιτροπεία απετελέσθη εξ ενός επισήμου μέλους και τεσσάρων αιρετών.

ΚΥΒΕΡΝΗΤΗΣ: Καίτοι αντελήφθη τας διαθέσεις των εντίμων μελών, οφείλω εν τούτοις να είπει δύο λέξεις προς διαλαεύκανσιν ωρισμένου σημείου. Δεν υποστηρίζω το Μεταξουργείον. Υποστηρίζω μάλλον τους εμπόρους κουκουλιών, μεταξύ των οποίων συμβαίνει να έχω και πολλούς προσωπικούς γνωρίμους.

Διενεργηθείσης ψηφοφορίας κατά την 10.30 μ.μ. Το Νομοσχέδιον κατεψηφίσθη διά ψήφων 11 κατά 9. Τα οθωμανικά μέλη δεν μετέσχον της ψηφοφορίας απουσιάζοντα.

